

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az új levegőminőségi szabályozás és az EU előírások

Bibók Zsuzsanna fővvh.
2010

Tartalom

- **Az EU levegőminőségi tematikus stratégiája;**
- **A 2008/50/EK irányelv a környezeti levegő minőségéről;**
- **A magyar szabályozásban szükséges módosítási elemek.**
- **A büzzel járó tevékenységek szabályozása**

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Bizonyított a légszennyezettség és a lakosság egészségi állapota közötti szoros összefüggés

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A levegőtisztaság-védelem stratégiai célja

stratégiai cél:

- az ország minden településén a levegő minősége feleljen meg az egészségügyi határértékeknek;
- a nem szennyezett területeken meg kell őrizni a levegő jó állapotát.

Az EU levegőminőségi tematikus stratégiája, szennyezőanyagok

Az emberi egészség védelme szempontjából:

- kis szemcseméretű porok (PM10, PM2,5);
- talajközeli ózon (VOC, nitrogén-oxidok);

Az ökológiai rendszerek védelme szempontjából :

- nitrogén-oxidok, kéndioxid (savasodás);
- ammónia, nitrogén-oxidok (eutrofizáció);
- talajközeli ózon (fizikai károk, csökkenő növekedés, termés hozam);

Az ökológiai rendszerek védelme

- meghatározott kritikus terhelési szinteket nem szabad túllépni;

Az emberi egészség védelme:

- a szennyezőanyagok kibocsátásának minimalizálása, mivel a PM10, PM2,5 és talajközeli ózonra nem határozható meg egészségügyi kockázatot nem jelentő határ;

VIDÉKFEJLESZTÉSI

MINISZTERIUM

A stratégia megvalósítása

A jelenlegi levegőminőségi jogszabályok korszerűsítése:

- a meglévő rendelkezések egységesítése;
- új levegőminőségi előírások bevezetése a PM2,5-re;

A nemzeti összkibocsátási határértékekről szóló direktíva felülvizsgálata;

A kibocsátás szabályozás szigorítása, kiterjesztése

- kistüzelő berendezések;
- meglévő gépjárműelőírások szigorítása;
- új közlekedési előírások (hajók, légi járművek);

VIDÉKFEJLESZTÉSI

MINISZTERIUM

A stratégia megvalósítása

Levegőtisztasági szempontok integrálása más szakpolitikákba

- **Energiapolitika:** hatékonyság növelése, energiatakarékosság, megújuló energiaforrások használata;
- **Közlekedéspolitika:** környezetkímélő közlekedési módok elterjesztése, fenntartható városi közlekedési rendszerek megvalósítása;
- **Agrárpolitika:** állattartás, műtrágya használat racionalizálása;

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az új levegőminőségről szóló irányelv 2008/50/EK

A keretirányelv, három leányirányelv és egy tanácsi határozat egyesítése.

- a meglévő levegőminőségi határértékeket és kapcsolódó előírásokat változatlanul hagyja;
- egyszerűsíti az adatszolgáltatási kötelezettséget (jelenleg 10 féle levegőminőségi jelentés, adatszolgáltatás)
- módosítja a monitoring szabályokat;
 - átlagos terhelés vizsgálata;
 - városi háttér szennyezettség meghatározása;

Az új levegőminőségről szóló irányelv

Új követelményként a szilárd részecskék (PM) szabályozását a PM_{2,5}-re is kiterjeszti;

- 2010-től célérték 25 µg/m³;
- 2015-től határérték 25 µg/m³;
- és 2020-ig 20%-os terhelés csökkentési cél;

Az új levegőminőségről szóló irányelv

PM10 probléma:

Határérték nem tartható (*napi: 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, éves
40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)*

Új direktíva: ha „a kedvezőtlen időjárási viszonyok vagy az országhatárokon áttérjedő jelleg” az ok, **3 év haladék**

Feltételek:

- **intézkedési terv (új!), részletesen be kell mutatni, hogyan érjük el a szennyezettség csökkenését.**

VIDÉKFEJLESZTÉSI

MINISZTERIUM

PM_{10} mentességi kérelem

- 8 zónára napi határértékre;
- 5 zónára éves határértékre;

EU határozat:

- 4 zónára napi határérték alóli mentesség;
- 3 zónára éves határérték alóli mentesség;

2011.06. 10-ig

Az elutasított zónáknál további intézkedések szükségesek

VIDÉKFEJLESZTÉSI

MINISZTERIUM

Az új levegőminőségről szóló irányelv

2010-től Lehetőség a határérték betartása alóli mentességre NO₂ és benzol esetén max. 5 évre, ha bizonyítható, hogy a tagország minden lehetséges intézkedést megtett;

- intézkedési terv készítési kötelezettség, amely biztosítja a határérték új időpontra történő teljesítését;
- a túllépés nem lehet nagyobb, mint a jogszabályban megadott maximális tűréshatár;

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A levegőtisztaság-védelmi szabályozás alapja

1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól

A törvény célja az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme, a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása

VIDÉKFEJLESZTÉSI

MINISZTERIUM

A levegőtisztaság-védelmi szabályozás jelenlegi keretei (1)

- **21/20021.(II.14.) Kormányrendelet** a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról
- **14/2001. (V. 9.) Köm-EüM-FVM együttes rendelet** a légszennyezettségi és kibocsátásihatárértékekről;
- **17/2001.(VIII.3.)KöM rendelet** a légszennyezés és légszennyezettség vizsgálatáról;
- **4/2002.(X.7.)KvVM rendelet** a **légszennyezettségi zónákról**;

A levegőtisztaság-védelmi szabályozás jelenlegi keretei(2)

- **3/2002.(II.22.) KöM rendelet a hulladékok égetéséről;**
- **10/2001. (IV. 19.) KöM rendelet a VOC kibocsátás korlátozásáról;**
- **10/2003. (VII. 11.) KvVM rendelet a nagy tüzelőberendezések működési feltételeiről;**
- **23/2001.(XI.13.)KöM rendelet a kistüzelő berendezések kibocsátási határértékeiről;**
- **7/2003.(V.16.)KvVM-GKM együttes rendelet az összkibocsátási határértékekről**

VIDÉKFEJLESZTÉSI

MINISZTERIUM

A levegőtisztaság-védelmi szabályozás jelenlegi keretei(3)

EU RENDELETEK

- ***Az Európai Parlament és Tanács 850/2004/EK Rendelete*** a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról (POP);
- ***Az Európai Parlament és Tanács 2037/2000/EK Rendelete*** az ózonkárosító anyagokról;

Miért kell módosítani a szabályozást?

- **Az új levegőminőségi irányelv előírásainak beépítése;**
- **A szabályozás korszerűsítése;**
 - az adatszolgáltatás egyszerűsítése;
 - az ellenőrzési rendszer erősítése;
 - a szankciórendszer átalakítása;
 - a hatáskörök egyértelművé tétele;

VIDÉKFEJLESZTÉSI

MINISZTERIUM

A levegőtisztaság-védelmi szabályozás alapelvei

Biztosítani kell a levegőminőségi határértékek megtartását;

- A kibocsátási határértékeket a technika mindenkori szintjének megfelelően kell megállapítani (BAT);
- A kibocsátási határértékkel nem szabályozható technológiáknak (diffúz források) a BAT az elérendő követelmény;
- **Amennyiben a környezetvédelmi előírások nem teljesülnek, a környezetvédelmi hatóság a létesítmény működését nem engedélyezi.**

A szabályozás eszközei

- **légszennyezettségi határértékek, célértékek és küszöbértékek;**
- **kibocsátási határértékek;**
- **adatszolgáltatás, ellenőrzés;**
- **bírságok, díjak;**
- **szennyezettség csökkentési intézkedési tervek végrehajtása;**
- **légszennyezettség ellenőrzése, értékelése (visszacsatolás);**
- **védelmi övezet.**

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az új levegőminőségről szóló irányelv új fogalmak

Legfontosabb új elemek:

- **átlagexpozíció mutató;**
- **nemzeti expozíciócsökkentési cél;**
- **városi háttérű helyszínek;**

Az új levegőminőségről szóló irányelv monitoring szabályok

A levegőminőség vizsgálata:

- ***kötelező helyhez kötött mérések száma helye változik;***
- indikatív mérések;
- modellezés.

Azoknál a zónáknál, ahol nincs meg a megfelelő számú fix mérési pont indikatív mérési programokkal kell kiegészíteni az adatokat.

Jelenleg nincs modellezés, jövőbeni feladat ennek alkalmazása, OMSZ

Az új levegőminőségről szóló irányelv monitoring szabályok

PM2,5 mérés

- **általános monitorozási kötelezettség a célértéknek való megfelelés értékeléséhez;**
 - **0-249 ezer lakos: 2 mérési pont
(PM2,5+PM10 felső vizsg. küszöb
túllépés esetén)**
 - **1500-1999 ezer lakos: 7 mérési pont
(PM2,5+PM10 felső vizsg. küszöb
túllépés esetén)**

Az új levegőminőségről szóló irányelv

PM2,5 átlagexpozíció mutató

- két (2009. és 2010) vagy három (2008., 2009., 2010 vagy 2009., 2010., 2011) naptári évre vonatkozó éves mozgó átlag alapján;

Expozíciós csökkentési cél 20 %

vonatkoztatási időszak: 2018., 2019.,
2020. évek mozgó átlaga.

Az új levegőminőségről szóló irányelv

PM2,5 mérés expozíció csökkentés értékeléséhez

- mintavételi pontok eloszlása és száma tükrözze a lakosság általános expozícióját;
- 100 000 lakost meghaladó agglomerációkban 1 mérőpont, 1 millió lakosonként további 1 mérőpont;
- a mérőpontok egybe eshetnek a normál monitoring mérőpontjaival,

Az új levegőminőségről szóló irányelv monitoring szabályok

Háttér szennyezettség mérési kötelezettség:

- nagy távolságról érkező szennyezés észlelése;
- városi szennyezettség modellezése;

A mérés:

- koncentráció;
- ***PM_{2,5} esetén kémiai összetétel (ionok: szulfát, nitrát, ammónium, klorid, nátrium, kálium, magnézium, kalcium; továbbá elemi szén és szerves szén).***

Az új levegőminőségről szóló irányelv

- speciális zónák kijelölési lehetősége, ahol természetes forrásból származó PM határérték túllépés fordul elő;
- a zónakijelölés felülvizsgálata;
- a határérték túllépéses zónáknál átmeneti mentesség kéréséhez szükséges feltételek (intézkedési program);
- szmogriadó előírások felülvizsgálata;
- védelmi övezettel kapcsolatos jelenlegi előírások átalakítása;
- levegőminőségi adatszolgáltatások előírásai;

Szankciórendszer

- az eddigi rendszeres légszennyezési bírság forma megszűnik, nem működhet határérték feletti szennyezést okozó tevékenység;
- az eseti légszennyezésre → levegővédelmi bírság;

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Búzzal járó tevékenységek szabályozása

**A bűz kellemetlen szagú légszennyező
anyag, vagy anyagok keveréke, amely
összetevőivel egyértelműen nem
jellemezhető.**

**Fő szabály: Tilos....a levegő lakosságot
zavaró bűzzel való terhelése;**

A KH vagy EKHE engedélyköteles, bűz
kibocsátással járó tevékenységek →
védelmi övezet;

Védelmi övezetben egyes emberi
tartózkodásra szolgáló építmények tilalma;

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Bűzzel járó tevékenységek szabályozása

Bűzzel járó tevékenység → BAT alapján
végezhető;

Ha a BAT nem elegendő → szaghatás
csökkentő berendezés használatának
előírása, meglévő hatásfokának növelése;

Amennyiben nem biztosítható a bűz
megfelelő csökkentése, a tevékenység
nem folytatható;

Szankció

- Engedélytől eltérő üzemeltetés;
- Előírt bűzcsökkentő technika nem megfelelő alkalmazása;
- A hatóság a bűzzel járó tevékenységet korlátozza, felfüggeszti vagy megtiltja;
- Bírságot szab ki;

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket**